

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Izvršni sažetak Mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Komunikaciji Komisije o politici interneta i upravljanju internetom – Uloga Europe u oblikovanju budućnosti upravljanja internetom

(Cjeloviti tekst ovog mišljenja objavljen je na internetskim stranicama EDPS-a na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku na adresi www.edps.europa.eu)

(2014/C 246/04)

I. UVOD

I.1. Savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka (EDPS)

1. Komisija je 12. veljače 2014. objavila Komunikaciju o politici interneta i upravljanju internetom („Komunikacija“) ⁽¹⁾. Komunikacija je usvojena nakon otkrivanja opsežnih shema nadzora koje je provela Nacionalna sigurnosna agencija SAD-a na internetu (i putem interneta), što je utjecalo na povjerenje u internet i model njegova sadašnjeg upravljanja te pozvalo na neodgodivu reformu.
2. Žao nam je što nas se nije savjetovalo prije objavljivanja Komunikacije. Unatoč tome, s obzirom na to da su upravljanje internetom i prava na privatnost i zaštitu podataka usko povezani, odlučili smo dati ovo Mišljenje na vlastitu inicijativu, sukladno članku 41. stavku 2. Uredbe 45/2001.

I.2. Sadržaj Komunikacije

3. Ovom se Komunikacijom predlaže temelj zajedničke europske vizije za upravljanje internetom. Između ostalog, posebice kako bi se:
 - obranila i promicala temeljna prava i demokratske vrijednosti te strukture upravljanja više interesnih skupina u kojima se donošenje odluka temelji na jasnim pravilima koja poštuju navedena prava i vrijednosti,
 - promicala jedinstvena, nefragmentirana mreža, podložna istim zakonima i normama koji se primjenjuju u drugim područjima naših života; i gdje pojedinci mogu imati koristi od svojih prava i od pravnih lijekova ako su ta prava povrijeđena ⁽²⁾.
4. U tu je svrhu Komunikacija usmjerena na tri glavna područja politike bitna za složeni ekosustav upravljanja internetom, točnije na razvoj načela upravljanja internetom, okvire suradnje i osnovne funkcije interneta. Također se donose konkretni prijedlozi za jačanje sadašnjeg modela više interesnih skupina. Na kraju se razmatraju neka od glavnih pitanja koja je u budućnosti potrebno riješiti u kontekstu upravljanja internetom, odnosno snažno uzajamno djelovanje između tehničkih normi i politike interneta, glavni izazovi u ponovnoj izgradnji povjerenja te sukobi nadležnosti i prava.
5. Temeljna načela reforme trebala bi, prema mišljenju Komisije, sadržavati povećanu transparentnost, odgovornost i uključivost načina na koji se upravlja internetom.
6. U središte reforme Komisija stavlja temeljne slobode i ljudska prava o kojima „se ne pregovara“ i koja „se na internetu moraju zaštititi“ ⁽³⁾.

I.3. Cilj Mišljenja

7. Nakon objavljivanja Komunikacije rasprava o razvoju upravljanja internetom nastavljena je, posebice na sastanku Internetske korporacije za dodijeljene nazive i brojeve (ICANN) u Singapuru u ožujku 2014. i na globalnom sastanku više interesnih skupina (NetMundial) u Brazilu u travnju 2014. Rasprava će se nastaviti na sastanku ICANN-a u Londonu u lipnju 2014.

⁽¹⁾ COM(2014) 72 završna verzija.

⁽²⁾ Vidjeti Komunikaciju, str. 2.

⁽³⁾ Potpredsjednica Komisije Neelie KROES, priopćenje za tisak IP/14/142 od 12.2.2014.

8. Ovim Mišljenjem želimo pridonijeti raspravi jer će bilo kakva reforma upravljanja internetom vjerojatno znatno utjecati na građane i njihova temeljna prava, a osobito na prava na privatnost i zaštitu podataka. Premda razmatra pitanje globalne prirode i uzima u obzir razvoj na globalnoj razini, ovo je Mišljenje usmjereno na radnje koje Europska unija i njezine institucije mogu poduzeti kako bi utjecale na raspravu te na same strukture i postupke upravljanja internetom.
9. Ovo se Mišljenje sastoji od tri odjeljka. Odjeljak II. oslanja se na uzak odnos između upravljanja internetom, s jedne strane, i privatnosti i zaštite podataka, s druge strane. U odjeljku III. istražuje se kako sadašnji sustav prava EU-a može pomoći oblikovanju interneta, usredotočujući se na mjere i pravila koji osiguravaju da su prava pojedinca na privatnost i zaštitu podataka pravilno ispunjena. Odjeljak IV. odnosi se na daljnje radnje koje se čine poželjnima i nužnima za postizanje zadovoljavajućeg oblikovanja upravljanja internetom, a njegov je cilj pružiti pravodoban odgovor na pitanja koja internet svakodnevno postavlja.

V. ZAKLJUČAK

67. Pozdravljamo Komisijina nastojanja u Komunikaciji da utvrdi glavna područja politike koja je potrebno reformirati nakon skandala u vezi s otkrivanjem nadzora koji su uzdrmali povjerenje korisnika interneta kao alata za sudjelovanje u demokratskoj raspravi.
68. Komisija je prepoznala potrebu za zajedničkim i uistinu globalnim modelom upravljanja internetom te se, slijedom toga, obvezala na niz inicijativa koje nastoje postupak reforme učiniti što više uključivim i transparentnim.
69. Na temelju Komisijinih prijedloga i nastojanja, u ovom smo Mišljenju izrazili niz prijedloga osmišljenih za učinkovito razmatranje kritičnih pitanja o uskom odnosu privatnosti i zaštite podataka i interneta.
70. Naše su primjedbe posebice usmjerene na sljedeće točke:
 - Rasprave o politici interneta trebale bi uzeti u obzir prirodu temeljnih prava privatnosti i zaštite podataka. Takva su prava temelj interakcije korisnika na internetu i trebaju biti zaštićena na mreži i izvan nje.
 - Rasprave o upravljanju internetom trebale bi uključivati rasprave o privatnosti i zaštiti podataka kao prioritetima.
 - U okviru pristupa više interesnih skupina upravljanju internetom, podržavamo mjere za osiguranje šire prisutnosti interesnih skupina, uključujući priznavanje uloge nadležnih tijela za zaštitu podataka u poboljšanju dosljednosti provedbe pravila za zaštitu podataka na globalnoj razini.
 - Pozdravljamo to što Komisija nastoji promicati brzo donošenje ključnih zakonodavnih akata, posebice predloženu Opću uredbu o zaštiti podataka. Jačanje prava pojedinaca na koje se odnose osobni podaci i prava na brisanje trebalo bi postati dio reforme upravljanja internetom.
 - Komisija bi trebala promicati opsežan pristup upravljanju internetom te osigurati sigurnost obrađivanja osobnih podataka. Pozivamo Komisiju da poduzme mjere kako bi se olakšalo usklađivanje smjernica sigurnosti na globalnoj razini s obzirom na to da bi svaki sukob takvih smjernica ugrozio sigurnost i zaštitu podataka.
 - Pozdravljamo Komisijino pozivanje na blizak odnos između tehnološkog oblikovanja i zaštite podataka. Potičemo Komisiju da radi na uključivanju optimalnih normi zaštite podataka u tehnologiji u ranoj fazi oblikovanja (*zaštita podataka dizajnom i zaštita podataka osnovnim postavkama*).

- Što se tiče neutralnosti mreže, izričito preporučamo, bez predrasuda o sadašnjoj raspravi o neutralnosti mreže, da bi bilo kakvo u konačnici usvojeno rješenje trebalo potaknuti rašireni konsenzus u pogledu načela koja treba primjenjivati i o potrebi da se pruže odgovarajuće sigurnosne mjere za korisnike i njihova prava.
- Podržavamo Komisijina nastojanja da pronađe brzo rješenje za sukobe prava koji se često javljaju u vezi s internetom te ugrožavaju prava korisnika na privatnost i zaštitu podataka. Također predlažemo da se korisnicima, u slučajevima koji uključuju sukobe nadležnosti, pruža dodatna i preciznija informacija u pogledu zakona o zaštiti podataka i sigurnosnih mjera primijenjenih u obradi njihovih osobnih podataka.
- Pozivamo Komisiju i druge privatne i javne interesne skupine da se jače potrudu kako bi se ojačala međunarodna suradnja na području zaštite podataka i usklađivanja međunarodnih interesnih skupina o zajedničkim tehničkim normama i normama za zaštitu podataka.
- Očekujemo da će Komisija pokazati vodstvo i djelovati kao katalizator u raspravama o novom modelu upravljanja internetom. Posebice potičemo Komisiju na promicanje normi EU-a o zaštiti podataka i na poticanje pristupanja trećih zemalja važnim međunarodnim normama zaštite podataka. Nadalje, podržavamo tijela za obavještavanje i provedbu zakona u usvajanju međunarodnog instrumenta koji zahtijeva poštovanje normi zaštite podataka.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. lipnja 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Asistent Europskog nadzornika za zaštitu podataka
